

SPIRITUEEL

Vrijblijvende dominees

Op Goed Gerucht viert zijn tienjarig jubileum. De protestantse theologenbeweging wil het midden van de kerk een - vage - stem geven

De stroom glossy's houdt echt niet op. De fraai vormgegeven magazines hebben inmiddels niet alleen meer figuren uit de populaire cultuur als onderwerp, zoals Linda de Mol, Matthijs van Nieuwkerk en Youp van 't Hek, maar strekken zich nu ook uit tot de religieuze wereld. De kerkhervormers Calvijn en Arminius bijvoorbeeld waren het middelpunt van een glossy, en volgend jaar wordt er eentje gewijd aan Nederlands bekendste priester, Antoine Bodar.

En dan is er nog *Theo*. Dat is een naam die vermoedelijk niet meteen veel bellen doet rinkelen. Net zomin als de beweging waar het eenmalige magazine om draait: Op Goed Gerucht. Het gaat hier om een protestantse groepering die tien jaar geleden het licht zag en haar jubileum wil vieren door middel van een bijzondere editie van haar blad *Geruchten*.

Het begon allemaal met een open brief van Peter Verhoeff. De predikant wond zich op over de moeizame voortgang van het Samen op Weg-proces, de zich decennia voortslepende besprekingen tussen hervormden, gereformeerden en lutheranen over nauwere samenwerking. De ongeduldige, ongeruste Verhoeff kreeg bijval van collega's en in januari 2000 had de eerste studiedag plaats van Op Goed Gerucht. Geen vereniging met statuten, een directeur, een eigen gebouw en zo. Meer een beweging, een platform voor geestverwante dominees en geestelijk verzorgers. De naam gaf al meteen het ondogmatische, allesbehalve stellige karakter ervan aan. De verhalen over God in de Bijbel zijn weinig meer dan een goed gerucht, iets waarvan het fijn is om in te geloven zonder dat er zekerheid over bestaat.

Op Goed Gerucht (OGG) functioneerde aanvankelijk vooral als spreekwoordelijke luis in de pels. De dominees, die zichzelf als jonge honden zagen, kritiseerden de standpunten van de synode, de landelijke kerkvergadering, over onderwerpen als euthanasie. De relatie met de kerkelijke autoriteiten was dan ook wat gespannen.

De situatie veranderde geleidelijk nadat de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) in 2004 eindelijk een feit was. Meer en meer werd Op Goed Gerucht beschouwd als een waardevolle gesprekspartner. Veelzeggend is dat Peter Ver-

hoeff, een van de opgoedgeruchters van het eerste uur, vorig jaar gekozen is tot voorzitter van de PKN. Inmiddels zijn zo'n 430 dominees aangesloten bij Op Goed Gerucht, ongeveer net zoveel als bij de Gereformeerde Bond, de behoudende stroming binnen de PKN.

Op Goed Gerucht wil het brede midden van de kerk een stem geven. Zeg maar de protestanten tussen enerzijds de Gereformeerde Bond en anderzijds atheïstische dominees als Klaas Hendrikse. Waarbij de sympathie eerder uitgaat naar de laatste groep. Binnen de PKN moet plek zijn voor alle opvattingen, betoogde de vorige OGG-voorzitter Jan Offringa, dus ook voor het ontkennen van het bestaan van God. Een bijzonder tolerant standpunt.

De verdraagzaamheid van Op Goed Gerucht gaat gepaard met een principiële onwil om heldere geloofsartikelen te formuleren. Ook de net gepubliceerde *Doornse Catechismus* biedt weinig vastigheid. Het geschrift is genoemd naar Doorn, de favoriete plek voor OGG-samenkomsten, en moet nieuwe antwoorden op oude geloofsvragen geven. Maar die antwoorden blijken, soms nogal persoonlijke, bespiegelingen van dertien dominees die op een beschaafd spirituele wijze tamelijk vrijblijvende wijsheden over het geloof debiteren.

Die vrijblijvendheid komt ook goed naar voren in de interviews die de nieuwe voorzitter onlangs bij haar aantreden heeft gegeven. Wilma Hartogsveld, predikant van de PKN in Schaarsbergen, vindt het geen reden tot zorg dat de christelijke leer steeds minder mensen aanspreekt. Het gaat erom hoe je met je medemensen omgaat, vertelde ze vorige maand in het tijdschrift *Volzin*. Geloven ziet ze 'niet als het aannemen van geloofswaarheden. Dat is voor mij helemaal passé.'

Wat geloof wel is, kan en wil de voorzitter van Op Goed Gerucht niet duidelijk maken. Het is 'een geheim dat we met elkaar delen, iets dat niet in woorden uit te drukken is, een vermoeden, een gerucht'.

Het geloof als een of ander gerucht dat ieder op zijn eigen manier kan interpreteren: je hoeft geen aanhanger van de Gereformeerde Bond te zijn om dat een wel heel erg vage religieuze overtuiging te vinden.

Gerry van der List

Dominee Wilma Hartogsveld